

10 REFLEXIONS PER A UN VOLUNTARIAT INTERNACIONAL RESPONSABLE I TRANSFORMADOR

Aquest document és el resultat d'un procés participatiu de reflexió i debat de les entitats que formen part de Lafede.cat, el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya i el Consell de la Joventut de Barcelona, plataformes responsables de la campanya "Capgirem el món. Revoluciona't per la Justícia Global".

Un projecte de voluntariat internacional és responsable i transformador quan ...

ENFOCAMENT DEL VOLUNTARIAT

1. ... S'ENTÉN COM UN PROCÉS: PREPARACIÓ-ESTADA-RETORN

- *Preparació*: s'inicia amb la cerca d'entitats especialitzades en voluntariat internacional i el treball personal del voluntari/a. És clau per a la formació de les voluntàries des d'un pensament crític i per tal de reflexionar sobre les necessitats a què respon el voluntariat, els motius personals que porten al voluntari/a a implicar-se, i els privilegis que possibiliten poder fer un voluntariat;
- *Estada*: fase en la qual té lloc el viatge i es desenvolupen les tasques acordades de voluntariat;
- *Retorn*: és necessari un treball de valoració i *feedback* entre la persona voluntària i l'entitat per tal de treballar la implicació a escala local i que el voluntari/a pugui integrar l'experiència i nova visió adquirida durant l'experiència de voluntariat.

2. ... CONTEMPLA UNA FORMACIÓ ESPECIALITZADA

És essencial que l'entitat ofereixi un procés formatiu abans de l'estada amb *perspectiva ecologista, decolonial i de gènere, i en comunicació transformadora i no-violència*, que inclogui també una *aproximació a la realitat sociocultural i política del país on es desenvoluparà l'estada* per tal que les voluntàries es puguin ubicar. Són necessàries també *recomanacions relacionades amb aspectes de salut, seguretat i actituds desitjables o a evitar un cop sobre el terreny*. Aquest procés formatiu serveix també per posar en contacte el voluntari/a amb els seus companys/es de viatge.

Coordinat per:

DISSENY I EXECUCIÓ DEL VOLUNTARIAT

3. ... RESPON A UNA DEMANDA LOCAL

És cabdal que l'objectiu del voluntariat respongui a una *demanda o necessitat expressada d'una associació o copart local* per tal que el projecte sigui rellevant i útil per a les beneficiàries i assegurar així el seu suport i implicació i, per tant, la sostenibilitat del projecte a llarg termini.

4. ... EVITA L'ASSISTENCIALISME I ESTABLEIX RELACIONS HORIZONTALS

Alhora de dissenyar i dur a terme activitats de voluntariat, l'organització ha de transcendir relacions unidireccionals i assistencialistes i situar-se en un marc de treball conjunt amb les organitzacions coparts locals. El projecte s'ha de construir en base a *relacions horitzontals, comptant amb la participació de les coparts, tant durant la fase de disseny com durant l'execució i avaluació de les activitats de voluntariat*. És important que les coparts tinguin veu i poder de decisió per tal que sentin seu projecte.

5. ... ES CONCEP COM UN INTERCANVI D'EXPERIÈNCIES

Una activitat de voluntariat comporta un procés educatiu per a la persona voluntària i s'ha d'entendre com una *experiència d'aprenentatge mutu*. És a dir, com un intercanvi de coneixements, pràctiques i experiències entre voluntaris/es internacionals i població local implicada, lluny de concepcions de 'salvador blanc'.

6. ... ANALITZA I TÉ EN COMPTE LES CAUSES ESTRUCTURALS DE LES DESIGUALTATS

En el disseny de les activitats formatives prèvies o de difusió, els programes de voluntariat internacional han de tenir en compte les *causes estructurals de les desigualtats globals i les relacions de poder nord-sud globals*, així com analitzar el context del lloc on es vol dur a terme el voluntariat, per entendre les lògiques que imperen i evitar reproduir dinàmiques que perpetuïn l'exclusió, l'empobriment i la dependència. En últim terme, l'objectiu de les activitats de voluntariat no és solucionar els problemes globals, sinó apropiarse a conèixer les conseqüències directes d'aquests.

7. ... CONTRIBUEIX A L'EMPODERAMENT DE LA POBLACIÓ BENEFICIÀRIA

Tot i que els programes de voluntariat no puguin revertir les causes estructurals ni eradicar la problemàtica sobre les quals volen incidir, sí que pot contribuir a *l'empoderament de la població beneficiària a través de la construcció d'eines de resiliència, sobirania i participació*. Això permetrà a més, que el projecte iniciat sigui sostenible encara que el projecte de voluntariat acabi.

Coordinat per:

IMPACTES, COHERÈNCIA I TRANSPARÈNCIA

8. ... L'ENTITAT ORGANITZADORA QUANTIFICA L'IMPACTE AMBIENTAL

L'organització especialitzada en voluntariat ha d'establir *mecanismes que permetin recollir i quantificar l'impacte ambiental que generen els activitats de voluntariat internacional* i publicar-los en un exercici de transparència, així com prendre mesures per tal de *minimitzar-lo*, com poden ser la prioritització de les estades de llarga durada enfront les de curta durada, reduir els impactes al mínim durant l'estada o establir compensacions a la tornada, o incentivar el voluntariat i activisme de proximitat.

9. ... L'ENTITAT ORGANITZADORA ACTUA AMB COHERÈNCIA, ÈTICA I TRANSPARÈNCIA

Per tal que un voluntariat sigui responsable i transformador, l'entitat que l'impulsa ha de ser també *coherent en les seves pràctiques internes*, utilitzant per exemple un llenguatge inclusiu, establint relacions horitzontals amb l'equip tècnic i personal voluntari, o incorporant una perspectiva interseccional. A més, per tal de ser transparent, *l'entitat ha de fer públiques les xifres relatives a les activitats de voluntariat*, incloent nombre de participants, països, gestió dels ingressos i despeses, i resultats aconseguits amb la participació del voluntariat.

COMUNICACIÓ RESPONSABLE

10. ... L'ENTITAT ORGANITZADORA VETLLA PER UNA COMUNICACIÓ TRANSFORMADORA I RESPONSABLE

L'entitat organitzadora ha de vetllar per una comunicació responsable en la difusió dels programes de voluntariat. Per això:

- Ha de donar pautes sobre la comunicació de l'experiència a través de les xarxes socials, garantint els drets d'imatge de les persones del Sud global, i el seu dret a no ser mostrades ni fotografiades
- Té una política explícita en relació a la difusió d'imatges o vídeos de menors, o persones en situació d'extrema vulnerabilitat.

Coordinat per: